

موضوع تدریس: تنظیم خانواده

مدت تدریس: ۱۶ ساعت (۸ جلسه ۲ ساعته)

گروه هدف: دانشجویان مقطع کارشناسی اتاق عمل - هوشبری و فوریتهای پزشکی

نوع درس: نظری

پیشنیاز: ندارد

محل اجرا: دانشکده پرستاری و مامایی مشهد

مدرس یا مدرسین: حمید رضا زنده طلب

هدف کلی:

کسب اطلاعات و دانش لازم در مورد روش های تنظیم خانواده و توانائی ارائه آموزش به مددجویان.

اهداف رفتاری (یادگیری):

از دانشجویان انتظار می رود پس از پایان درس قادر باشند:

- ۱- در مورد جایگاه تنظیم خانواده در نظام بهداشتی توضیح دهند.
- ۲- تنظیم خانواده را تعریف نمایند.
- ۳- تفاوت تنظیم خانواده با کنترل موالید را شرح دهند.
- ۴- نتایج حاصل از اجرای صحیح برنامه های تنظیم خانواده را شرح دهند.
- ۵- فعالیت هائی که در جهت دستیابی به نتایج تنظیم خانواده به اجرا درمی آید را نام ببرند.
- ۶- در مورد تاریخچه فعالیت های به اجرا درآمده برای کنترل جمعیت در جهان توضیح دهند.
- ۷- تاریخچه فعالیت های مربوط به کنترل جمعیت در ایران را تشریح نمایند. ()
- ۸- بخش های مختلف دستگاه تولید مثل در جنس مذکر را نام ببرند.
- ۹- در مورد وظایف قسمتهای مختلف دستگاه تولید مثل مرد توضیح دهند.
- ۱۰- اثرات تستوسترون در بدن را شرح دهند.
- ۱۱- بخش های مختلف دستگاه تولید مثل زن را نام ببرند.
- ۱۲- قاعدگی را تعریف نموده و عوامل موثر بر آن را نام ببرند.
- ۱۳- هورمون های موثر بر سیکل جنسی را نام برده و عملکرد هر یک را توضیح دهند.
- ۱۴- در مورد تخمک گذاری و مکانیسم آن توضیح دهند.
- ۱۵- لقاح را تعریف نموده و محل آن را مشخص کنند.
- ۱۶- علائم قطعی و احتمالی حاملگی را شرح دهند.
- ۱۷- در مورد افراد واجد شرایط تنظیم خانواده توضیح دهند.
- ۱۸- میزان حفاظت زوجین را تعریف کنند.
- ۱۹- انواع باروری را شرح دهند.
- ۲۰- معیارهای یک روش ایده آل پیشگیری از بارداری را شمارش نمایند.
- ۲۱- ضریب شکست را تعریف کرده و انواع آن را نام ببرند.
- ۲۲- چهار روش کلی پیشگیری از بارداری را ذکر نمایند.
- ۲۳- انواع روش های طبیعی پیشگیری از بارداری را نام برده و مزایا و معایب هر یک را شرح دهند.
- ۲۴- در مورد روش تقویمی به طور کامل توضیح دهند.
- ۲۵- انواع روش های هورمونی پیشگیری از بارداری را نام ببرند.
- ۲۶- انواع قرص های هورمونی موجود در بازار ایران را ذکر نمایند.
- ۲۷- در مورد مکانیسم اثر هر یک از قرص ها توضیح دهند.
- ۲۸- نحوه استفاده هر یک از انواع قرص ها (LD، HD، تری فازیک، مینی پیل) را بیان نمایند.
- ۲۹- نکات مهم در صورت فراموشی هر یک از قرص ها را بیان نمایند.
- ۳۰- عوارض مهم و شایع قرص ها را نام ببرند.

- ۳۱- فواید قرص های پیشگیری از بارداری را شرح دهند.
- ۳۲- موارد منع مصرف قرص های پیشگیری از بارداری را بیان نمایند.
- ۳۳- انواع آمپول های تزریقی پیشگیری از بارداری را نام ببرند.
- ۳۴- مکانیسم اثر آمپول های پیشگیری از بارداری را ذکر کنند.
- ۳۵- در مورد زمان تزریق آمپول های ضد بارداری توضیح دهند.
- ۳۶- مزایای آمپول های پیشگیری از بارداری را ذکر کنند.
- ۳۷- عوارض آمپول ها را بیان نمایند.
- ۳۸- آمپول های DMPA و سیکلوفم را با یکدیگر مقایسه نمایند.
- ۳۹- موارد منع مصرف آمپول ها را شرح دهند.
- ۴۰- مکانیسم نورپلانت را توضیح دهند.
- ۴۱- مدت اثر نورپلانت را بیان کنند.
- ۴۲- زمان کاشت نورپلانت را ذکر کنند.
- ۴۳- در مورد عوارض جانبی نورپلانت توضیح دهند.
- ۴۴- موارد منع مصرف نورپلانت را بیان نمایند.
- ۴۵- انواع روش های مکانیکی پیشگیری از بارداری را نام ببرند.
- ۴۶- در مورد روش های مکانیکی پیشگیری از بارداری (کاندوم، دیافراگم، کاپ سرویکال، اسفنج، اسپرم کش ها)، مزایا معایب، نحوه استفاده، میزان تأثیر و نکات مهم هر روش را توضیح دهند.
- ۴۷- IUD را تعریف نموده و مکانیسم آن را شرح دهند.
- ۴۸- مزایای IUD را شرح دهند.
- ۴۹- انواع IUD را نام ببرند.
- ۵۰- در مورد عوارض شایع و مهم IUD توضیح دهند.
- ۵۱- شرایط لازم برای استفاده از IUD را ذکر نمایند.
- ۵۲- روش های دائم پیشگیری از بارداری را نام ببرند.
- ۵۳- شرایط استفاده کنندگان از روش های عقیم سازی را ذکر نمایند.
- ۵۴- فواید و معایب هر یک از روش های دائمی را شرح دهند.
- ۵۵- در مورد روش های اورژانسی پیشگیری از بارداری توضیح دهند.
- ۵۶- میزان تأثیر و موفقیت انواع روش های پیشگیری از بارداری را با یکدیگر مقایسه کنند.
- ۵۷- در خصوص روش های نوین پیشگیری از بارداری توضیح دهند.
- ۵۸- ناباروری را تعریف کرده و انواع آن را نام ببرند.
- ۵۹- در مورد درمان های رایج ناباروری توضیح دهند.
- ۶۰- در مورد بهداشت جنسی در دوره نوجوانی و جوانی توضیح دهند.
- ۶۱- معیارهای لازم در انتخاب همسر را ذکر کنند.
- ۶۲- درباره بیماریهای مهم آمیزشی (ایدز، سوزاک و سیفلیس) توضیح داده و اصول پیشگیری از هریک را بیان نمایند.

فهرست محتوا و ترتیب ارائه درس

عنوان	تاریخ	هفته
آشنائی با کلیات تنظیم خانواده		اول
آناتومی و فیزیولوژی دستگاه ژنیتال		دوم
انواع روش های پیشگیری از بارداری		سوم
روش های هورمونی پیشگیری از بارداری		چهارم
IUD و انواع روش های مکانیکی پیشگیری از بارداری		پنجم
روش های دائمی، اورژانسی و جدید پیشگیری از بارداری- ناباروری		ششم
بهداشت جنسی و معیارهای انتخاب همسر		هفتم
بیماری های آمیزشی- رفع اشکال		هشتم

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ

رسانه های آموزشی:

وایت بورد، دینا پروژکتور، کتاب، پمفلت آموزشی، پوستر

وظایف و تکالیف دانشجویان

تقویت زیربنای علمی و مشارکت فعال در مباحث کلاس.

نحوه ارزشیابی دانشجویان:

- ۱ - حضور به موقع در کلاس و نداشتن غیبت ۱۰٪
- ۲ - مشارکت فعال در مباحث گروهی ۱۰٪
- ۳ - امتحان پایان ترم ۸۰٪

منابع مطالعه:

- ۱ - بداغ آبادی، مهین و همکاران، *بهداشت زنان*، سبزواری، انتشارات امید مهر، ۱۳۸۶.
- ۲ - *چکیده روش های مدرن پیشگیری از بارداری*، مشهد، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی ۱۳۸۷.
- ۳ - چن، جیمز، *دستور کار کنترل بیماری های واگیردار در انسان*، ترجمه مهدی صباغیان، تهران، انتشارات پورسینا، ۱۳۸۰.
- ۴ - حسینی، میرمحمد، *جمعیت و تنظیم خانواده*، تهران، انتشارات بشری، ۱۳۸۰.
- ۵ - حلم سرشت، پرویش، دل پیشه، اسماعیل، *جمعیت و تنظیم خانواده*، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۳.
- ۶ - سیدمظهری، مریم، *نکات برتر پرستاری مادران و نوزادان*، تهران، انتشارات بشری، ۱۳۸۶.
- ۷ - علی محمد زاده، خلیل، فرزادی، زهرا، *درسنامه جامع جمعیت و تنظیم خانواده*، تهران، انتشارات فردوس، ۱۳۸۱.
- ۸ - کانینگهام، کنت و همکاران، *بارداری و زنان ویلیامز*، ترجمه بهرام قاضی جهان و همکاران، تهران، انتشارات گلبان، ۱۳۸۴.
- ۹ - مجموعه آموزش عمومی بهداشت باروری، تهران، انتشارات اندیشمند، ۱۳۸۰.
- ۱۰ - مجلات و سایت های اینترنتی نظیر؛

<http://www.salamat.ir/>

<http://www.iranhealers.com/>

توجه: منابع شماره ۲-۳-۴-۵-۷-۸ توسط وزارت بهداشت و سایر منابع به وسیله گروه توصیه می گردد.